

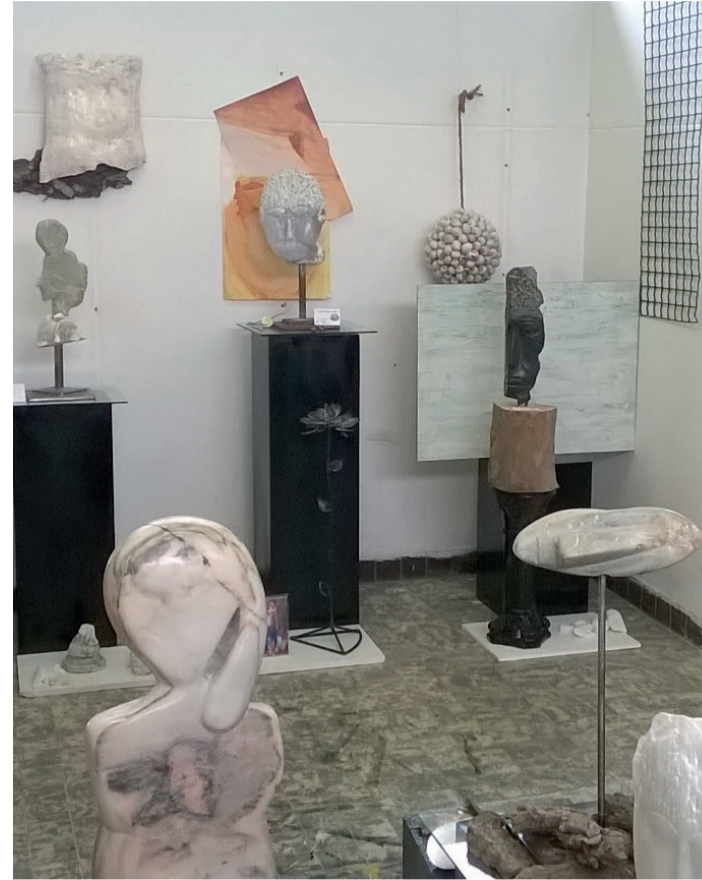
Creatieve inspiratie in de Bemmelse Waard

Herman Plönes heeft een galerie ofwel etalageburo aan de Buitenpolder in Haalderen. Na heel veel jaren gewerkt te hebben aan het ontwerpen van decormateriaal is Herman zeven jaar geleden begonnen met beeldhouwen. Poëzie heeft altijd als een rode draad door zijn leven gelopen.

Herman leeft al 44 jaar in de polder en voelt zich hier ontzettend gelukkig. Zittend op het trapje voor de ingang van zijn atelier doet hij hier iedere dag weer inspiratie op. Zijn galerie op juist deze locatie zorgt voor bijzondere en waardevolle ontmoetingen en mooie gesprekken.

De Bemmelse Waard wordt veel gebruikt door fietsers en wandelaars, die veelal bij toeval in de galerie van Herman belanden. Deze gasten zijn allen gefascineerd door de positieve energie en creativiteit waarmee Herman aan het werk is.

Herman gebruikt als basis voor zijn beelden het lichaam van de vrouw. In de galerie staan vele, adembenemend mooie beelden met ieder een eigen verhaal. Er worden vele uren aan handarbeid besteed aan ieder beeld om het zo te vormen zoals Herman het in gedachte heeft. Zo af en toe verkoopt Herman eens een beeld, maar aangezien hij zo één is met zijn beelden gaat hem dit vanzelfsprekend aan het hart. Hij mist dan ook ieder beeld dat hij verkoopt.

Wolken

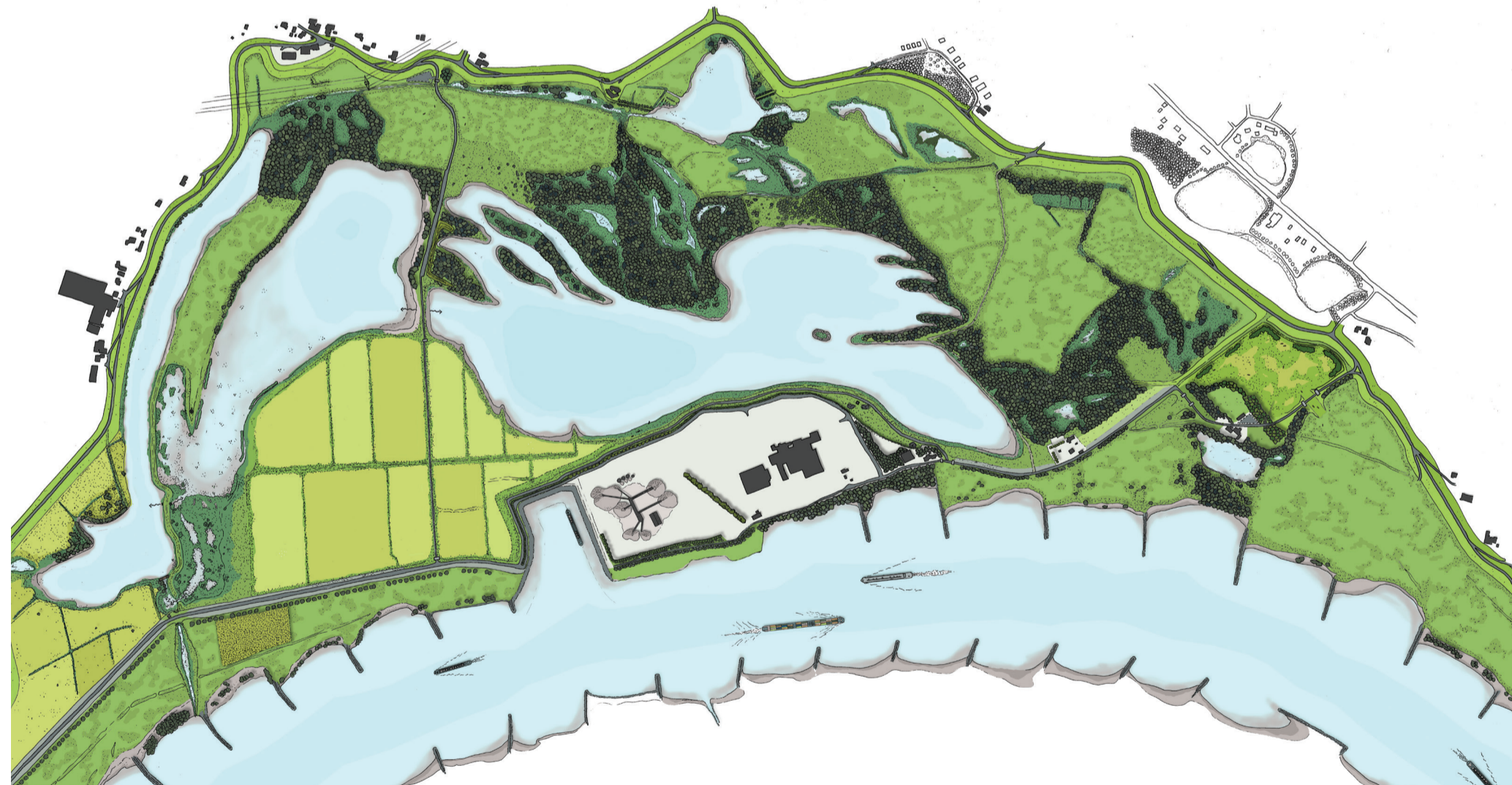
*Kijkend naar de lucht
zag ik een vlucht
fascinerende wolkenvelden.
Hoe langer ik het bekeek,
hoe meer zij mij vertelden.
Zo zag ik als door een venster
Een paard heel sierlijk lopen.
Maakte heiligen ramen open?
Prachtig, wat een rijkdom!
Dauwdruppels verstrooiden het zonlicht.
De regenboog, zou die komen?*

Herman Plönes

Het is zeer aan te raden om ook eens een kijkje te nemen in de galerie. U vindt deze aan de Buitenpolder 2 in Haalderen.

U kunt Herman bereiken via telefoonnummer 0481 46 17 31 of via h.plones@kpnplanet.nl.

Nieuw inrichtingsplan

Contact

Voor meer informatie kunt u telefonisch contact opnemen met K3Delta via telefoonnummer: 024 348 88 00. De contactpersonen bij de samenwerkende partijen zijn:

K3Delta
Hans Hooijer en Titus Haverkamp

Staatsbosbeheer
Jerry Wind en Theo Wijers

Stichting Doornik Natuurakkers
Louis Dolmans

Lingewaard Natuurlijk
Wim Roelofs en Jac Lamerichs

Stichting Natura Saned
Rob Koekoek

K3Delta
Op goede gronden

K3Delta

Nieuwsbrief Bemmelse Waard

Voorjaar 2015

Er is veel gebeurd in de Bemmelse Waard en daarom is het weer hoog tijd voor een nieuwsbrief. Graag praten wij u bij!

Verdere natuuronwikkeling en start aanleg voorzieningen

Na de zomer van 2014 brachten wij onze laatste nieuwsbrief uit. De natuur wordt inmiddels weer langzaam wakker uit haar winterslaap. De ontwikkelingen in de Bemmelse Waard hebben echter niet stilgestaan de afgelopen periode. Daarom brengen wij u graag op de hoogte van de laatste stand van zaken. In deze nieuwsbrief vindt u mooie bijdragen vanuit alle samenwerkende partijen in de Bemmelse Waard.

De zandwinning in de recreatieplas is eind vorig jaar gestopt. De oevers zijn hier inmiddels afgewerkt. Voor verdere natuurontwikkeling wordt de zuidkant van deze plas in de komende jaren ondieper gemaakt. Ondiep water is goed als opgroeiplaats voor vissen en voor waterplanten en rietontwikkeling. Het nieuwe plan is verder in voorbereiding. Met de gemeente

wordt de planning momenteel gemaakt. Naar verwachting zal de uitvoering in het eerste kwartaal van 2016 aanvangen. Er zal worden gestart met de aanleg van de voorzieningen die maatschappelijk zeer gewenst zijn zoals wandelpaden, de ruiterroute en het opknappen van het strandje. Dat het nu al goed vertoeven is in de Bemmelse Waard voor mens én dier wisten we natuurlijk al. Maar wist u ook al dat er een reebok is gesignaleerd? Bijgaande prachtige foto's van Bert Kuijff uit Bommel leveren het bewijs!

Heeft u vragen? Wij staan u graag te woord. U kunt contact opnemen met één van de contactpersonen zoals vermeld op de achterzijde van deze nieuwsbrief. Vanzelfsprekend kunt u het laatste nieuws lezen op www.k3delta.nl

K3Delta
Op goede gronden

Samenwerken aan jaarrondbegrazing

Staatsbosbeheer is in gesprek met verschillende lokale partijen om de gronden in de Bemmelse Waard te beheeren middels begrazing. Pachtters kunnen dan paarden en runderen in de uiterwaard laten grazen. Het einddoel is om jaarrondbegrazing in de Bemmelse Waard te realiseren.

De Bemmelse Waard is een uiterwaard waarbij de rivierdynamiek haar vrije loop heeft. Net als elke andere uiterwaard. Hoogwater komt en gaat. Dit is een natuurlijk proces waar niemand op kan sturen, het is er gewoon! Dat is ook het doel van Staatsbosbeheer, om natuurlijke processen in de uiterwaard weer zijn vrije loop te geven. Het hele jaar rond begrazen met runderen en paarden past daar ook in. Doordat de dieren zich verplaatsen door het gebied komt er veel variatie in het landschap. Meidoornstruweel zal ontstaan op de oeverwallen, in de lage delen van de uiterwaard ontwikkelt naar verwachting moerasbos en op de kalkrijke zandafzettingen zal een rijkdom aan flora groeien. De runderen en paarden, die het hele jaar door op verschillende plekken grazen, dragen hun steentje bij aan de variatie. Ze gebruiken bijvoorbeeld vaste loopspaden in het gebied. Daar is dan veel vertrapping op de grond. Planten die goed tegen die vertrapping

kunnen, krijgen daar hun kans. Het vreten van planten, ruigte en struweel zorgt voor open of half open plekken in het landschap, waar vlinders en andere insecten weer van profiteren tijdens het baltsen of het afzetten van eieren. In de natuur is alles nauw met

elkaar verweven. Dieren en planten maken het zelf mooi. Heeft u vragen, bel of mail dan naar boswachter Rick Basten via telefoonnummer 024 663 24 70 of per mail via r.basten@staatsbosbeheer.nl

Weidevogelseizoenen begint weer

In 2005 broedden er in de ambtswaard 70 paartjes Kieviten, 34 paartjes grutto's en 27 paartjes tureluurs. Dat was een ware weidevogelweelde, die de Ambtswaard uniek maakte tot in een verre omtrek. Sindsdien zijn de aantallen drastisch achteruitgegaan. In 2014 telden we nog maar 28 stellen Kieviten. De Tureluur was teruggelopen tot 7 stellen en de grutto was er nog slechts met drie mannen. Tot broeden kwam deze koning van de weidevogels niet meer.

Niets doen zou betekenen dat onze prachtige weidevogels binnen enkele jaren totaal verdwijnen, maar de beheerders van het gebied zijn vastberaden om dit te voorkomen. Daarom is bij de herinrichting van de Ambtswaard de keuze gemaakt voor een aantal ingrijpende maatregelen: het verhogen van het grondwaterpeil in combinatie met het creëren van een ondiepe plas, het terugbrengen van de openheid door het kappen van bomen en niet in de laatste plaats het realiseren van de nodige rust. Om succes te behalen moeten al deze maatregelen consequent

worden doorgevoerd. De noodzaak hiertoe is door onderzoek aangetoond. Tegelijkertijd is het belangrijk dat van al dit moois genoten kan worden door wandelaars en fietsers. De vorige jaar ingezette nieuwe beheersmaatregelen zullen worden doorgetrokken. Een aantal bomen zal nog worden gekapt en vanaf februari wordt met onze pomp (op zonne-energie) weer water gecirculeerd. De wandelroute rond de zandplas, het bij velen zo geliefde "ommetje", zal in ere worden hersteld, maar voor het gebruik ervan gaan voorwaarden gelden. Zo zal het "ommetje" m.i.v. 2015 gedurende het kwetsbare broedseizoen voor publiek gesloten zijn. In de komende jaren gaan we monitoren wat de effecten zijn van de maatregelen en indien de maatregelen succes hebben kan het "ommetje" hopelijk het gehele jaar weer open voor wandelaars. Onafhankelijk van de periodieke afsluiting geldt dat honden altijd aangelijnd moeten zijn. Bij de toegangen zullen duidelijke borden geplaatst gaan worden die de bezoeker informeren en uitleg geven over de voorwaarden. Om ook gedurende de tijdelijke afsluiting bezoekers zoveel mogelijk van de weidevogels te laten genieten zal op

een gunstige locatie naar verwachting in 2016 een uitkijktoren geplaatst worden!

Louis Dolmans (Doomik Natuurkokers) en Jac Lamerichs (Stichting Lingewaard Natuurlijk)

Stichting Paardensport Park Lingezen zit niet stil

Achter de schermen wordt hard gewerkt aan ruiterroutes in het park. Het eerste ruiterspad is een feit in de gemeente Lingewaard en OverBetuwe. Het ligt in het deelgebied De Woerd.

Er zijn plannen om een verbinding te maken vanuit de manege in Bommel aan de Dijkstraat, door de Bemmelse polder, naar De Woerd. Er zijn al vergevorderde plannen om dit gerealiseerd te krijgen. Het wachten is op de gemeente voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan. De inschatting nu is dat we rond de zomer het bestemmingsplan kunnen vaststellen. Afhankelijk van eventueel bezwaar kan de aanleg hopelijk begin 2016 plaatsvinden.

Voorstel na vele jaren overleg

Voor de basisuitrusting Ruiterspaden van het Park ligt nu na ca. zeven jaar een voorstel, waar de Parkorganisatie licht staat. Knelpunten blijven er nog genoeg die nog moeten

worden opgelost. Denk bijvoorbeeld aan de oversteek van de A15, Betuwe route en de Spoorlijn Arnhem/Nijmegen. Het evenemententerrein in "De Park" te Elst is ook meegenomen in onze gesprekken. Zodra we groen licht hebben inzake de basisuitrusting kunt u per mail vragen om een plattegrond. Na de basisuitrusting gaan we de routes verder ontwikkelen. Dus we zijn nog lang niet klaar! Stichting Paardensport Park Lingezen draait op vrijwilligers

en heeft hulp van de Regioconsulent van het KNHS. Wij proberen de kosten zo laag mogelijk te houden. Daarom is uw financiële steun hard nodig!

Wilt u meer weten over Stichting Paardensport Park Lingezen? U kunt contact opnemen met voorzitter Jaap Doedens via st.paardensportparklingezen@gmail.com of telefoonnummer 06 51 07 95 22

Bewegen is gezond

Bewegen is gezond, zowel voor het lichaam als voor de geest. En zeker is dat verfrissend, als dat kan gebeuren in de natuur. Sportief bezig zijn in de buitenlucht, frisse lucht inademen en genieten van de omgeving. Dat maakt dit tot een verslaving, waar je op een gegeven moment niet meer buiten kunt.

b.o.d. De Sprinters uit Bommel wil dit stimuleren door zoveel mogelijk mensen aan te moedigen en te begeleiden om de loopsport op een verantwoorde en gezonde manier te beoefenen. Ze verzorgt trainingen voor eigen leden en organiseert jaarlijks enkele wedstrijden, waar ook niet-leden voor kunnen inschrijven. Omdat we beschikken over legio mogelijkheden om te lopen zien we dan ook dat de vereniging jaarlijks blijft groeien en ook bij wedstrijden verschijnen steeds grotere aantallen uit de regio en verre omgeving. Aantallen tussen de 400 en 600 deelnemers zijn geen uitzondering meer.

Uit de diversiteit van de geluiden van lopers, die de vereniging bereikt, komen elke keer de vele mogelijkheden naar voren om looptrajecten uit te zetten. Was aanvankelijk de Waaldijk en de Buitenpolder al favoriet, nu met de realisatie van de Bemmelse Waard zijn de mogelijkheden nog verder uitgebreid. Naast strak verharde paden en wegen die zich lenen voor tempolopen of loopoefeningen, beschikken we nu over nog meer mogelijkheden voor de training over zand- en bospaden die de spieren trainen om loopblessures te voorkomen. Naast de oevers

langs de Waal is dat in de Bemmelse Waard nog meer uitgebreid. Bij de organisatie van de wedstrijden kan de vereniging de deelnemers een parcours aanbieden door de vrije natuur langs de Waal met een steeds wisselende omgeving van waterpartijen, plantengroei en weilanden. Een bijna verkeersvrije route die nauwelijks problemen geeft om veilig de afstand te kunnen afleggen. Nadat al jarenlang de loophuisse steeds maar groeide, kwam ook de skeelersport in opgang en b.o.d. De Sprinters haakte daarbij aan om ook een skeelerafdeling op te starten. En ook voor deze tak die nog steeds groeit, heeft de Bemmelse Waard mogelijkheden om veilig te skeelers. Het is daarbij wel uitkijken bij de veeroosters. Maar doordat deze overal goed zijn aangegeven, kunnen de rijders daar wel rekening mee houden.

Uit dit alles blijkt dat b.o.d. De Sprinters erg gelukkig is met dit nieuw ontstane stuk prachtige natuur, die behalve voor het sporten ook ontdekt is door de wandelaar en de fietser.

b.o.d. De Sprinters, Bommel
www.boddesprinters.nl

Duurzaamheid is vooral gewoon doen

Klei: een blijvend vernieuwbare grondstof

Nederlandse uiterwaardenklei is een zichzelf vernieuwende grondstof. De sedimentatie van nieuwe deeltjes bedraagt gemiddeld 1 cm per jaar. Door de constante aanvoer blijft de voorraad oneindig beschikbaar. Over een groot aantal jaren gezien wordt minder klei gewonnen dan de rivieren in de uiterwaarden afzetten.

Lokale grondstoffen en lokale productie

Wienerberger wint klei in de directe omgeving van zijn fabrieken, zo ook in Bommel. Lokale fabricage verkort de weg die bakstenen en dakpannen afleggen naar de bouwplaats. Voor de productie van keramische bouwmaterialen kunnen naast klei en water andere (natuurlijke) grondstoffen worden toegevoegd: zand, kalk, mangaan en chamotte (gebakken gemalen klei). Na bewerking, vormgeving en droging ontstaat door verhitte een hard, duurzaam en kleurvast keramisch product.

Milieubewust produceren

Duurzaam produceren is bij Wienerberger doorgevoerd in de gehele keten. Door het gesloten productieproces van water en klei gaat defacto niets verloren. Sinds 2009 zijn onze milieuprestaties geborgd door de ISO 14001-certificering. Deze borging betekent dat alle milieu-aspecten van de productie in kaart zijn gebracht en jaarlijks worden gecontroleerd.

De stadsbrug in Nijmegen

Blijvend mooi, generaties lang

Voor de stadsbrug in Nijmegen werden bijvoorbeeld keramische gevelbakstenen van Wienerberger locatie Bommel gebruikt. Vanwege lokale productie en grondstofwinning is gekozen voor dit authentieke product. De bakstenen zijn aan de 'wangen' van de brug toegepast, welke in functie zowel esthetisch als duurzaam is. Een strook van het brugdek aan beide zijden van de brug wordt bestraat met straatbakstenen van Wienerberger, waarmee wordt bereikt dat de kleur van het metselwerk aan de binnenzijde van de 'wangen' overloopt in het straatwerk. Baksteen is één met de natuur in deze landelijke omgeving. Klei wordt immers gewonnen in de uiterwaarden van rivieren, waaronder de Waal.

Kleiwinning geeft nieuwe natuur

Sinds 1992 geeft Wienerberger uitvoering aan het plan Levende Rivieren van het Wereld Natuur Fonds. Door reliëfvolgend klei te winnen, worden bodembestanden zoals zand in hun natuurlijke vorm behouden en kunnen oude stroomgeulen zich herstellen. Na afgraving worden de ontgonnen gebieden teruggegeven aan de natuur. Circa 5.000 hectare is al overgedragen aan terreinbeheerders instanties als Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Daarnaast beschermt kleiwinning tegen het gevaar van het wassende water en wordt klei ook gebruikt voor het aanleggen of oplossen van dijken en terpen.

Duurzaamheid is vooral gewoon doen. Van klei tot eindproduct, van bouwen tot wonen en van hergebruikt tot recycling. Voor meer informatie over de duurzame, keramische cirkel kijkt u op www.wienerberger.nl/ duurzaamheid. Hier houden we u ook op de hoogte van nieuwe duurzame ontwikkelingen.

Wilt u meer weten over de werkzaamheden van Wienerberger in de Bemmelse Waard? U kunt contact opnemen met Marcel Muijtens (plantmanager Wienerberger Bommel) via marcel.muijtens@wienerberger.com of via telefoonnummer +31 88 118 55 31.

'Toon kent iedereen, en iedereen kent Toon'

Sinds 1963 woont de Familie Van Sommeren in de Bemmelse Waard. Omgeven door groen, met uitzicht over de prachtige Waal en in gezelschap van diverse pony's die hun sporen ruimschoots verdiend hebben straalt het huis aan de Buitenpolder 4 rust en gemoedelijkheid uit.

Vroeger hield de familie schapen, maar in de loop der tijd hebben zij zich op pony's toegelegd. Een hobby waarmee de hele familie druk in de weer was. Aan de wand in de huiskamer hangen vele prijzen die de pony's van de familie Van Sommeren in de loop van de jaren tijdens keuringen in de wacht hebben gesleept. Het gezin van Sommeren heeft zich, met hun drie kinderen, nooit laten wegvagen door de veranderende waterstanden. In 1993 werden zij echter verrast door het hoge water, wat vele malen hoger kwam te staan dan voorspeld. De fotoboeken op de keukentafel bewijzen dit: de begane grond was volledig aangetast door het hoge water en de familie was te laat om alle inventaris op pallets te plaatsen. Kinderen werden uit logeren gebracht en de pony's in veiligheid gebracht. Het mag duidelijk zijn er hard gewerkt is om het huis weer bewoonbaar te maken. Tegenwoordig zijn zij helemaal thuis in de waterstanden en wordt de familie zelfs geraadpleegd door anderen zodra er hoogwater wordt verwacht. De familie voelt zich goed bij de veranderingen in de polder. De contacten met de bedrijven die in de polder ook een plek hebben verlopen goed en de keukentafel-gesprekken die er zo nu en dan plaatsvinden worden gewaardeerd.

